

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 5 juli 2012 *

”Immateriell och industriell äganderätt — Gemenskapens växtförädlarrätt — Förordning (EG) nr 2100/94 — Jordbrukarprivilegiet — Begreppet ’rimlig ersättning’ — Ersättning för uppkommen skada — Överträdelse”

I mål C-509/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Bundesgerichtshof (Tyskland), genom beslut av den 30 september 2010, som inkom till domstolen den 26 oktober 2010, i målet

Josef Geistbeck,

Thomas Geistbeck

mot

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna A. Borg Barthet, E. Levits (referent), J.-J. Kasel och M. Berger,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 januari 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Josef och Thomas Geistbeck, genom J. Beismann och M. Miersch, Rechtsanwälte,
- Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH, genom K. von Gierke och C. von Gierke, Rechtswälte,
- Greklands regering, genom X. Basakou och A.-E. Vasilopoulou, båda i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom F. Díez Moreno, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

— Europeiska kommissionen, genom B. Schima, F. Wilman och M. Vollkommer, samtliga i egenskap av ombud,

– och efter att den 29 mars 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av vissa bestämmelser i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt (EGT L 227, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 60, s. 196) och i kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 av den 24 juli 1995 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i förordning nr 2100/94 (EGT L 173, s. 14), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2605/98 av den 3 december 1998 (EGT L 328, s. 6) (nedan kallad förordning nr 1768/95).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan jordbrukarna Josef och Thomas Geistbeck (nedan kallade klagandena) och å andra sidan Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (nedan kallad STV). STV företräder intressena för innehavare av rätten till de skyddade växtsorterna Kuras, Quarta, Solara och Marabel. Målet rör klagandenas inte fullt ut deklarerade användning av dessa skyddade växtsorter som utsäde.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning nr 2100/94

- 3 Enligt artikel 11 i förordning nr 2100/94 innehas rätten till gemenskapens växtförädlarrätt av "förädlaren", det vill säga "den person som förädlat, eller upptäckt och utvecklat sorten, eller den till vilken rätten har övergått".
- 4 I artikel 13 i samma förordning, med rubriken "Rättigheter i samband med gemenskapens växtförädlarrätt och förbjudna åtgärder", föreskrivs följande:

"1. Gemenskapens växtförädlarrätt skall ha den verkan att innehavaren eller innehavarna av gemenskapens växtförädlarrätt, nedan kallat 'rättsinnehavaren', har rätt att utföra de åtgärder som fastställs i punkt 2.

2. Utan att påverka tillämpningen av bestämmelserna i artiklarna 15 och 16 skall följande åtgärder kräva tillstånd från rättsinnehavaren när de avser sortbeståndsdelar eller skördat material av den skyddade sorten, båda nedan kallade 'material':

- a) Produktion eller reproduktion (förökning).

...

Rättsinnehavaren kan göra sitt tillstånd avhängigt villkor och begränsningar.

..."

- 5 Artikel 14 har rubriken ”Undantag från gemenskapens växtförädlarrätt”. I artikel 14.1 föreskrivs följande:

”Trots vad som sägs i artikel 13.2 och i syfte att skydda jordbruksproduktionen är det tillåtet för jordbrukare att för förökning på mark i sina egna jordbruksföretag använda den skördeprodukt som de har erhållit genom att i sina egna företag använda förökningsmaterial av en sort, undantaget hybrider och syntetiska sorter, som omfattas av gemenskapens växtförädlarrätt.”

- 6 I artikel 14.3 i förordning nr 2100/94 föreskrivs följande:

”Innan denna förordning träder i kraft skall villkor fastställas i tillämpningsföreskrifter enligt artikel 114 för tillämpning av undantaget i punkt 1 och för att skydda förädlarnas och jordbrukarnas legitima intressen på grundval av följande kriterier:

...

— Små jordbrukare skall inte behöva betala ersättning till rättsinnehavaren. ...

...

— Övriga jordbrukare skall betala rättsinnehavaren en rimlig ersättning, vilken skall vara betydligt lägre än det belopp som utkrävs för en licens för produktion av förökningsmaterial av samma sort i samma område. Storleken på ersättningen kan variera med tiden beroende på i vilken utsträckning undantaget i punkt 1 skall [tillämpas] beträffande den berörda sorten.

...

— Rättsinnehavaren skall efter anmodan få relevanta uppgifter från jordbrukare och leverantörer av tjänster för iordningställande. ...”

- 7 I artikel 94 i denna förordning, som rör vilka civilrättsliga krav som kan framställas vid obehörig användning av en växtsort, föreskrivs följande:

”1. Den person som

- a) utför en av de åtgärder som fastställs i artikel 13.2 utan att vara berättigad därtill avseende en sort för vilken gemenskapens växtförädlarrätt beviljats, eller

...

kan av rättsinnehavaren stämmas för att upphöra med överträdelsen eller betala rimlig ersättning, eller bådadera.

2. Den som handlar avsiktligt eller försumligt skall dessutom vara förpliktad att ersätta rättsinnehavaren för eventuell ytterligare skada som uppstått på grund av åtgärden i fråga. Vid ringa försumlighet kan sådana krav sänkas i förhållande till graden av ringa försumlighet, dock inte i sådan utsträckning att de blir lägre än den fördel som den överträdande parten haft till följd av överträdelsen.”

- 8 Kompletterande tillämpning av nationell lagstiftning beträffande överträdelse regleras i artikel 97 i nämnda förordning. Artikel 97.1 har följande lydelse:

”Om den part som är ansvarig enligt artikel 94 genom överträdelsen uppnått en vinst på bekostnad av rättsinnehavaren eller en licensinnehavare, skall de domstolar som är behöriga enligt artiklarna 101 och 102 tillämpa den nationella lagstiftningen, inklusive internationell privaträtt, vad gäller ersättning.”

Förordning nr 1768/95

- 9 Artikel 2.1 i förordning nr 1768/95 har följande lydelse:

”De villkor som anges i artikel 1 skall uppfyllas både av rättsinnehavaren, såsom företrädare för förädlaren, och av jordbrukaren på sådant sätt att de skyddar varandras legitima intressen.”

- 10 I artikel 5 i förordning nr 1768/95 föreskrivs följande regler angående vilken ersättning som ska betalas till rättsinnehavaren:

”1. Nivån på den rimliga ersättning som skall betalas till rättsinnehavaren enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94 kan fastställas i ett avtal mellan rättsinnehavaren och den berörda jordbrukaren.

2. Då ett sådant avtal inte har slutits eller inte kan tillämpas skall ersättningsbeloppet vara betydligt lägre än det belopp som krävs för en licens för produktion av förökningsmaterial av den lägsta kategori som uppfyller kraven för officiell certifiering av samma sort och inom samma område.

...

5 Om, när det gäller punkt 2, inget sådant avtal som avses i punkt 4 har ingåtts, skall ersättningen enligt punkt 2 uppgå till 50 % av de belopp som erlagts för produktion av förökningsmaterial på licens.

...”

- 11 Artikel 14 i denna förordning rör rättsinnehavarens kontroll av hur jordbrukaren uppfyller sina förpliktelser. Artikel 14.1 har följande lydelse:

”För att rättsinnehavaren skall kunna kontrollera att bestämmelserna i artikel 14 i grundförordningen i enlighet med anvisningarna i denna förordning följs när det gäller jordbrukarens uppfyllande av förpliktelser, skall jordbrukaren på begäran av rättsinnehavaren

- a) lämna styrkande underlag till sin information enligt artikel 8 genom att uppvisa tillämpliga dokument såsom fakturor, använda etiketter eller andra lämpliga anordningar, t.ex. den som krävs enligt artikel 13.1 punkt a) första strecksatsen avseende

— tillhandahållande av tjänster för bearbetning av skördeprodukten av en sort tillhörande rättsinnehavaren till utsäde av en tredje person, eller

— vad avser artikel 8.2 e, leverans av förökningsmaterial av en sort som tillhör rättsinnehavaren, eller genom att påvisa mark- eller lagringsmöjligheter[.]

- b) göra tillgängligt eller åtkomligt det bevis som krävs enligt artikel 4.3 eller 7.5.”

12 Artikel 18 i förordning nr 1768/95 har följande lydelse:

”1. En person som handlar enligt artikel 17 kan stämmas av rättsinnehavaren att uppfylla sina förpliktelser enligt artikel 14.3 i grundförordningen och i enlighet med vad som anges i den här förordningen.

2. Om en sådan person upprepade gånger och avsiktligt inte uppfyller sina förpliktelser enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i grundförordningen med hänsyn till en eller flera sorter som tillhör samma ägare, skall skyldigheten att ersätta rättsinnehavaren för eventuella ytterligare skador enligt artikel 94.2 i grundförordningen omfatta minst en klumpsumma beräknad på basis av det fyrdubbla genomsnittliga belopp som skall betalas för en licens för produktion av en motsvarande kvantitet förökningsmaterial av skyddade sorter av de berörda växtarterna inom samma område, utan inskränkning av en eventuell högre ersättning.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 13 Klagandena använde under åren 2001-2004 de skyddade växtsorterna Kuras, Quarta, Solara och Marabel som utsäde efter att först ha informerat STV därom. STV kunde dock vid en kontroll konstatera att de faktiska kvantiteter som planterats var större än de deklarerade och i vissa fall uppgick till det tredubbla. STV begärde därför 4 576,15 euro i ersättning, vilket motsvarar det belopp som skulle ha betalats för tillåten plantering. Klagandena betalade endast hälften av detta belopp, varför STV väckte talan med yrkande om betalning av överskjutande belopp samt ersättning med 141,05 euro för de kostnader som STV haft före domstolsförfarandet.
- 14 Denna talan bifölls i första instans. Klagandenas överklagande av denna dom ogillades också. Klagandena överklagade slutligen till Bundesgerichtshof.
- 15 Den hänskjutande domstolen anser, med hänvisning till domstolens dom av den 10 april 2003 i mål C-305/00, Schulin (REG 2003, s. I-3525), att en jordbrukare som, gentemot innehavaren av rätten till den skyddade växtsorten, inte i tillräcklig omfattning har fullgjort sin informationskyldighet inte kan åberopa artikel 14.1 i förordning nr 2100/94, och att denne således kan bli föremål för en talan på grund av sin överträdelse enligt artikel 94 i samma förordning med yrkande att denne ska betala en rimlig ersättning.
- 16 Den hänskjutande domstolen är tveksam hur den ”rimliga ersättningen” till rättsinnehavaren enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 ska beräknas och vilken ersättning som ska betalas enligt artikel 94.2.
- 17 Det skulle enligt denna domstol vara möjligt att vid beräkningen av denna ersättning utgå från den genomsnittliga avgift som ska betalas för en licens för produktion av en motsvarande kvantitet förökningsmaterial av skyddade sorter av de berörda växtarterna i samma område. Ersättningen skulle även kunna beräknas utifrån den avgift som ska betalas vid tillåten användning som utsäde, enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94, jämförd med artikel 5.5 i förordning nr 1768/95 (nedan kallad avgiften för tillåten användning som utsäde).
- 18 Enligt den första hypotesen skulle jordbrukaren vara skyldig att betala denna genomsnittliga avgift på samma villkor och enligt samma taxa som gäller för tredje part. Enligt den andra hypotesen skulle jordbrukaren kunna hänvisa till den för jordbrukare reserverade taxan, det vill säga 50 procent av de belopp som ska betalas för produktion av förökningsmaterial under licens.

19 Mot denna bakgrund beslutade Bundesgerichtshof att vilandeförklara målet och att ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska den rimliga ersättning som en jordbrukare ska betala till innehavaren av gemenskapens växtförädlarrätt enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 för användning av förökningsmaterial av en skyddad sort, vilket erhållits genom användning som utsäde, varvid jordbrukaren inte har iakttagit de skyldigheter som föreskrivs i artikel 14.3 i förordning nr 2100/94 och i artikel 8 i förordning nr 1768/95, beräknas utifrån den genomsnittliga avgift som ska betalas för produktion under licens av en motsvarande kvantitet förökningsmaterial av skyddade sorter av de berörda växtarterna inom samma område, eller ska beräkningen i stället grunda sig på den (lägre) avgift som ska betalas vid tillåten användning som utsäde enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94 och artikel 5 i förordning nr 1768/95?

2) Om endast avgiften för tillåten användning som utsäde ska läggas till grund för beräkningen:

Kan innehavaren av en växtförädlarrätt under nämnda omständigheter, och om det rör sig om en enda oaktsam överträdelse, göra en schablonberäkning av den skada som ska ersättas enligt artikel 94.2 i förordning nr 2100/94 och på grundval av avgiften för en licens för produktion av förökningsmaterial?

3) Vid beräkningen av den rimliga ersättning som ska betalas enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94, eller den ytterligare skadeersättning som ska betalas enligt artikel 94.2 i samma förordning, kan eller ska de särskilda kostnader som uppkommer till följd av att en organisation som tillvaratar många rättsinnehavares rättigheter utför kontroller beaktas på så sätt att ersättning ska utgå med ett belopp som är dubbelt så högt som den ersättning som vanligtvis avtalas eller dubbelt så högt som den ersättning som ska betalas enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

20 Bundesgerichtshof har ställt den första frågan för att få klarhet i vad som behövs för att bestämma storleken av den ”rimliga ersättning” som en jordbrukare som inte uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 14.3 fjärde och sjätte strecksatsen i förordning nr 2100/94 ska betala enligt artikel 94.1 i samma förordning. Den vill särskilt få klarhet i huruvida den som grund för beräkningen av denna ersättning ska utgå från den ersättning som ska betalas för produktion av förökningsmaterial av samma växtsort i samma område under licens (”C-avgiften”), eller utifrån den avgift för tillåten användning som utsäde som avses i artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94, vilken enligt artikel 5.5 i förordning nr 1768/95 uppgår till 50 procent av avgiften för produktion av förökningsmaterial under licens.

21 Domstolen påpekar inledningsvis att vissa åtgärder enligt artikel 13.2 i förordning nr 2100/94 kräver tillstånd från innehavaren av gemenskapens växtförädlarrätt när de avser sortbeståndsdelar eller skördat material av den skyddade sorten, bland annat vid produktion eller reproduktion (förökning), behandling med avseende på förökning, erbjudande till försäljning, försäljning eller annan form av saluföring samt innehav för dessa ändamål (se domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 46).

22 Artikel 14 i förordning nr 2100/94 utgör i detta sammanhang ett undantag från principen att det krävs tillstånd från innehavaren av gemenskapens växtförädlarrätt (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 47), eftersom jordbrukarnas användning av den skördeprodukt som de har erhållit för förökning på mark i sina egna jordbruksföretag inte kräver tillstånd från rättighetsinnehavaren, förutsatt att de uppfyller vissa i artikel 14.3 angivna villkor.

- 23 Domstolen har redan förklarat att jordbrukare som inte betalar rimlig ersättning till rättsinnehavaren vid användning av en skördeprodukt som erhållits vid användning av förökningsmaterial från en skyddad sort inte kan åberopa artikel 14.1 i förordning nr 2100/94, och följaktligen måste anses agera utan tillstånd på ett av de sätt som avses i artikel 13.2 i denna förordning (domen i det ovannämnda målet Schulin, punkt 71).
- 24 Klagandenas situation liknar dock situationen för jordbrukare som inte betalat någon "rimlig ersättning" enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94, eftersom de, genom att inte deklarerar en del av den skördeprodukt som de har planterat, har kunnat undvika att betala ersättning för denna del.
- 25 Klagandenas plantering av icke-deklarerat utsäde utgör således, såsom Bundesgerichtshof korrekt har anmärkt, en "överträdelse" i den mening som avses i artikel 94 i förordning nr 2100/94. Den rimliga ersättning som klagandena ska betala till STV ska således bestämmas enligt denna bestämmelse.
- 26 Klagandena har härvid gjort gällande att nästan identiska formuleringar förekommer i artikel 14.3 fjärde strecksatsen respektive artikel 94.1 i förordning nr 2100/94, varför avgiften för tillåten användning som utsäde bör tjäna som grund när den "rimliga ersättning" som ska betalas enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 fastställs.
- 27 En sådan tolkning kan emellertid inte godtas.
- 28 Domstolen konstaterar nämligen för det första att även om uttrycket "rimlig ersättning" används i båda dessa bestämmelser i förordning nr 2100/94 i den franska språkversionen, så är emellertid detta inte fallet i andra språkversioner, däribland den tyska och den engelska, såsom generaladvokaten anmärkt i punkt 43 i sitt förslag till avgörande. Den omständigheten att de uttryck som använts i nämnda bestämmelser i förordning nr 2100/94 liknar varandra innebär således inte att de ska anses ha samma innebörd.
- 29 För det andra innebär artikel 14 i nämnda förordning ett undantag från principen om skydd för gemenskapens växtförädlarrätt, varför den ska ges en restriktiv tolkning. Således kan den inte tillämpas i ett annat sammanhang än det som uttryckligen omfattas av samma artikel.
- 30 Såsom generaladvokaten har anmärkt i punkterna 45-47 i sitt förslag till avgörande syftar nämligen begreppet "rimlig ersättning" i artikel 14.3 fjärde strecksatsen i förordning nr 2100/94, jämförd med artikel 5.5 i förordning nr 1768/95, till att åstadkomma en balans mellan jordbrukarnas och rättsinnehavarnas respektive legitima intressen.
- 31 I artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 görs däremot ingen åtskillnad beroende på vem som har gjort sig skyldig till en överträdelse, och denna bestämmelse rör specifikt betalning av rimlig ersättning när talan väcks på grund av en överträdelse.
- 32 Under de omständigheter som är för handen i det nationella målet kan därför avgiften för tillåten användning som utsäde, i den mening som avses i artikel 14 i förordning nr 2100/94, inte anses som korrekt grund för beräkningen av den "rimliga ersättningen" enligt artikel 94.1 i samma förordning.
- 33 Bundesgerichtshof har som alternativ grund för ersättningsberäkningen föreslagit avgiften för produktion under licens ("C-avgiften").
- 34 Såsom domstolen påpekat i punkt 23 ovan kan en jordbrukare som inte uppfyller sina skyldigheter enligt bland annat artikel 14.3 i förordning nr 2100/94, jämförd med artikel 8 i förordning nr 1768/95, inte åberopa förmånsbehandling enligt denna bestämmelse.

- 35 Denne ska därför behandlas som en tredje part som, utan tillstånd, har begått någon av de handlingar som avses i artikel 13.2 i förordning nr 2100/94.
- 36 Eftersom syftet med artikel 94 i förordning nr 2100/94 är att ersätta rättsinnehavaren för den skada denne har drabbats av genom en överträdelse, kan klagandena således inte åberopa "jordbrukarprivilegiet", det vill säga det undantag från skyddet för gemenskapens växtförädlarrätt som föreskrivs i artikel 14.1 i denna förordning, såsom detta närmare beskrivs i artikel 14.3. Ersättningen för skadan ska därför åtminstone motsvara den C-avgift som en tredje part hade haft att betala.
- 37 Den "rimliga ersättningen" enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 ska därför under de omständigheter som är för handen i det nationella målet beräknas utifrån avgiften för produktion under licens.
- 38 Klagandena har som argument mot denna tolkning gjort gällande att det förökningsmaterial som erhålls vid den första skörden är av sämre kvalitet än det som avses i artikel 13.2 i förordning nr 2100/94. Detta argument saknar emellertid relevans, eftersom förökningen av skyddat material inte påverkar förekomsten av den immaterialrätt som är knuten till detta material.
- 39 Klagandena kan inte heller göra gällande att lösningen att använda C-avgiften som grund för beräkningen av den "rimliga ersättningen" enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 när det är fråga om en jordbrukare som inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 14.3 i nämnda förordning, jämförd med artikel 8 i förordning nr 1768/95, skulle göra att ersättningen enligt denna artikel 94 blir till en straffavgift, vilket skulle strida mot artikelns syfte.
- 40 Såsom domstolen har förklarat i punkt 35 ovan ska nämligen en jordbrukare som inte har åberopat artikel 14.3 i förordning nr 2100/94 anses som en tredje part som utan tillstånd begått någon av de handlingar som avses i artikel 13.2 i denna förordning. Den fördel som den som begått överträdelsen får, och som artikel 94.1 i nämnda förordning syftar till att ersätta, motsvarar således den C-avgift som denne inte har betalat.
- 41 Om man i stället för C-avgiften använde den lägre avgiften för tillåten användning som utsäde som grund för beräkningen av den rimliga ersättning som ska betalas vid en överträdelse, skulle detta kunna gynna jordbrukare som inte uppfyller sin informationsskyldighet gentemot rättsinnehavaren enligt artikel 14.3 sjätte strecksatsen i förordning nr 2100/94 och artikel 8 i förordning nr 1768/95 framför dem som korrekt deklarerar de utsäden de har planterat.
- 42 Att den "rimliga ersättningen" enligt artikel 94 i förordning nr 2100/94 ska främja korrekt beteende framgår även av artikel 14.3 femte strecksatsen i samma förordning. Däri anges att ansvaret för kontroll och övervakning av användningen av skyddade växtsorter vid tillåten plantering av utsäde uteslutande vilar på rättsinnehavarna, vilket innebär att de är beroende av de berörda jordbrukarnas goda vilja och samarbete.
- 43 Med hänsyn till samtliga ovan angivna överväganden ska därför den första frågan besvaras enligt följande. Vid beräkningen av den "rimliga ersättning" som enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 ska betalas av en jordbrukare som har använt förökningsmaterial för en skyddad växtsort som har erhållits genom plantering som skett utan att jordbrukaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 14.3 i samma förordning, jämförd med artikel 8 i förordning nr 1768/95, ska C-avgiften användas som utgångspunkt.
- 44 Med hänsyn till svaret på den första tolkningsfrågan finns det inte anledning att besvara den andra frågan.

Den tredje frågan

- 45 Bundesgerichtshof har ställt sin tredje fråga för att få klarhet i huruvida artikel 94 i förordning nr 2100/94 ska tolkas så, att betalning av en ersättning för kostnader för kontrollen av huruvida rättsinnehavarens växtförädlarrätt har respekterats ska ingå i den rimliga ersättningen enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94, eller om en sådan betalning ska ingå i beräkningen av ersättningen för skada enligt artikel 94.2. Vidare vill Bundesgerichtshof få klarhet i om denna ersättning, i fall då rättsinnehavaren har gjort gällande sådan skada, kan beräknas schablonmässigt genom att den normalt avtalade ersättningen eller den rimliga ersättningen enligt artikel 14.3 fjärde strecksatsen i nämnda förordning dubblas.
- 46 Enligt kommissionen är denna fråga rent hypotetisk, eftersom STV inte har yrkat ersättning för sådana kostnader.
- 47 Det framgår härvid av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om tolkningen av unionsrätten som de behöver för att kunna avgöra anhängiga tvister (se, bland annat, dom av den 24 mars 2009 i mål C-445/06, Danske Slagterier, REG 2009, s. I-2119, punkt 65, och av den 15 september 2011 i mål C-197/10, Unió de Pagesos de Catalunya, REU 2011, s. I-8495, punkt 16 och där angiven rättspraxis).
- 48 Inom ramen för detta samarbete presumeras de frågor som rör unionsrätten vara relevanta. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts (se, bland annat, dom av den 5 december 2006 i de förenade målen C-94/04 och C-202/04, Cipolla m.fl., REG 2006, s. I-11421, punkt 25, och domen i det ovannämnda målet Unió de Pagesos de Catalunya, punkt 17).
- 49 Eftersom det framgår av begäran om förhandsavgörande att STV verkligen har yrkat betalning av en "rimlig ersättning" i den mening som avses i artikel 94.1 i förordning nr 2100/94, ska den tredje frågan besvaras i den del som rör begreppet "rimlig ersättning".
- 50 Det räcker härvid att konstatera att det i artikel 94.1 i förordning nr 2100/94 endast föreskrivs att en rimlig ersättning ska betalas vid rättsstridig användning av en växtförädlarrätt, utan att det föreskrivs någon ersättning för annan skada än den som följer av att nämnda ersättning inte har betalats.
- 51 Den tredje frågan ska därför besvaras enligt följande. Betalning av en ersättning för kostnader för kontrollen av huruvida rättsinnehavarens växtförädlarrätt har respekterats ingår inte i den "rimliga ersättningen" enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94.

Rättegångskostnader

- 52 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

- 1) Vid beräkningen av den ”rimliga ersättning” som enligt artikel 94.1 i rådets förordning (EG) nr 2100/94 av den 27 juli 1994 om gemenskapens växtförädlarrätt ska betalas av en jordbrukare som har använt förökningsmaterial för en skyddad växtsort som har erhållits genom plantering som skett utan att jordbrukaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt artikel 14.3 i samma förordning, jämförd med artikel 8 i kommissionens förordning (EG) nr 1768/95 av den 24 juli 1995 om införande av genomförandebestämmelser för det undantag i jordbruket som föreskrivs i artikel 14.3 i förordning nr 2100/94, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 2605/98 av den 3 december 1998, ska man som utgångspunkt använda den ersättning som ska betalas för produktion under licens av förökningsmaterial för skyddade sorter av den berörda växten i samma område.
- 2) Betalning av en ersättning för kostnader för kontrollen av huruvida rättsinnehavarens växtförädlarrätt har respekterats ingår inte i den ”rimliga ersättningen” enligt artikel 94.1 i förordning nr 2100/94.

Underskrifter